

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA SAĞLIKLI ŞEHİRLER AĞI VE ULUSAL AĞ KOORDİNATÖRLERİ TOPLANTISI

04 – 06 Nisan 2016 – Kopenhag/Danimarka

TOPLANTI RAPORU

Toplantının Adı : Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Ulusal Ağ Koordinatörleri Toplantısı

Düzenleyen : Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı

Tarih : 04 – 06 Nisan 2016

Yer : Kopenhag/Danimarka

Katılımcılar : DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Ofisi çalışanları, DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı VI. faza katılan şehirlerden koordinatörler, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığı, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Gölcük Belediyesi, Yalova Belediyesi, Çankaya Belediyesi ve Kadıköy Belediyesinden temsilciler katıldı.

Toplantının Dili : Toplantının dili İngilizce'dir.

ÖZET

Toplantıda genel olarak ağı, bölgesel direktör ve DSÖ Avrupa Bölgesel Ofisi ile tanıştırmak ve Bölgesel Ofisin çalışmalarının daha anlaşılır hale getirilmesini sağlamak; ağların gelecek yönlerini görüşmek, DSÖ Avrupa Bölgesel Ofisi ile birlikte Ağların çalışma sinerjisini arttırmak, artan uygulamaları desteklemek, ağların kapasite ve teknik bilgilerini arttırmak; ulusal ağların ve DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Koordinatörlerinin bir araya gelmesine olanak sağlamak, ağ oluşturmaya ve koordinatörler arası ilişkileri geliştirmeye teşvik etmek; zihin sağlığı, fiziksel aktivite, göç, sağlık eşitsizlikleri ve Avrupa Kadın Sağlığı Stratejisi gibi gelişmekte olan öncelikli konularda koordinatörler için teknik görüş ve eğitimler temin etmek; Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı'nın, Yıllık İş ve Eğitim Toplantısının gereklerinin tanınmasına imkan sağlamak gibi hedefler ele alındı.

Aynı zamanda, koordinatörleri Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler ofisinin yeni personeliyle tanıştırmak, DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Ulusal Ağ ve Şehir Koordinatörlerini Bölgesel Direktör ve Bölgesel Ofis personelleriyle bir araya getirmek, Bölgesel Ofisin çalışmalarını genişletmek, Sağlıklı Şehirlerin gelecekteki geçiş sürecini kolaylaştırmak, güncel durumu görüşmek, Ağ'ın geleceğine ve 6. Faz'ın uygulanmasına yön vermek ve Avrupa Bölgesel Ofisinin çalışma sinerjisini arttırmak gibi amaçlar üzerinde duruldu.

TOPLANTININ YAPILDIĞI YER

Kopenhag Birleşmiş Milletler Şehir Binası

Toplantı Programı

1. Gün Pazartesi – 4 Nisan 2016

09:00 - 10:00: Hoş Geldiniz Konuşması ve Tanışma

10:00 - 10:30: Ara

10:30 - 12:00: 1. Bölüm - Bölgesel Direktörle Açılış Görüşmeleri

12:00 - 13:00: Öğle Yemeği

13:00 - 14:00: 2. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Politika Ayrımı ve Sağlık - İyi Olma Hali Yönetimi

14:00 - 15:00: 3. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Bulaşıcı Olmayan Hastalıkların Ayrımı ve Yaşam Boyu

Sağlığın Geliştirilmesi

15:00 - 15:20: Ara

15:20 - 16:10: 4. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Bilgi, Kanıt, Araştırma ve İnovasyon Ayrımı

16:10 - 16:50: 5. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Bulaşıcı Hastalıkların Ayrımı ve Sağlık Güvenliği

16:50 - 17:30: 6. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Sağlık Sistemleri Ayrımı ve Halk Sağlığı

17:30 - 18:00: 1. Günün Sonucu

2. Gün Salı – 5 Nisan 2016

09:00 - 10:30: 7. Bölüm - Göç ve Sağlık Üzerine Sağlıklı Şehirler İçin Eğitimler

10:30 - 10:50: Ara

10:50 - 12:10: 8. Bölüm - Zihin Sağlığı Üzerine Sağlıklı Kentler İçin Eğitimler

12:10 - 13:00: Öğle Yemeği

13:00 - 14:00: 9. Bölüm - Fiziksel Aktiviteyi Arttırma - Politikadan Uygulamaya

14:00 - 15:20: 10. Bölüm - Avrupa Kadın Sağlığı Stratejisi Üzerine Görüşmeler

15:20 - 16:20: Grup Görüşmeleri

16:20 - 17:00: Sonuç Görüşmesi ve Gelecek Adımlar

3. Gün Çarşamba – 6 Nisan 2016 (Ulusal Ağ Koordinatörleri)

09:00 - 10:45: Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş Toplantısı

10:45 - 11:15: Ara

11:15 - 13:00: Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş Toplantısı

13:00 - 13:45: Öğle Yemeği

13:45 - 15:00: Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş Toplantısı

1. Gün Pazartesi – 4 Nisan 2016

Toplantının ilk gününde eski DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Direktörü Agis D. Tsouros'un yerine göreve yeni başlayan Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Direktörü Monika Kosinska söz aldı. Monika Kosinska tüm katılımcılara yönelik yaptığı hoşgeldiniz konuşmasında toplantının hedeflerinden ve toplantı programının taslağından bahsetti. Sağlıklı şehirler arasında ki bu ağın ne kadar önemli olduğunu, sağlıklı şehirler ve yerel seviyedeki yönetim arasındaki bağlantıların kuvvetlendirilmesinin önemini vurguladı. Ardından, katılımcılara Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Ofisi çalışanlarını tanıştırdı ve katılımcılara toplantı hakkındaki beklentilerini sordu.

Katılımcılar, sağlıklı şehirler yeni fikir ve uygulamalar için pilot bir görev üstlenmeli; sağlıklı şehirlere yönelik stratejilerin yerel seviyede anlaşılır hale getirilmesi; sağlıklı şehirler arasında ki tecrübelerin paylaşılması; ulusal ve yerel seviyede sağlıklı şehirler için pratik çözümlerin bulunması; ağlar arasındaki faaliyetlerin nasıl yürütülmesi gerektiği; ulusal ağların ulusal endüstrilerle bağlantıya geçmesi; ulusal ağların daha görünür olması; koordinatörler arası işbirliği; ağlar arasında ki çalışmaların daha anlaşılır olması; yapılan çalışmaların şehirlerin her türlü ihtiyaçlarına cevap vermesi gibi konular üzerinde beklenti ve görüşlerini dile getirdiler.

1. Bölüm - Bölgesel Direktörle Açılış Görüşmeleri

Toplantının ilk bölümünde Monika Kosinska'nın oturum başkanlığında Bölge Direktörü Dr. Zsuzsanna Jakab ve Politika, Sağlık Yönetimi ve İyi Olma Hali Direktörü Dr. Pirooska Östlin söz aldı. Konuşmada genel olarak, sağlığı geliştirici yeni stratejiler, stratejilerin yerel seviyede uygulanabilmesi, sağlık alanındaki öncelikler, materyallerin etkili bir şekilde kullanılması, ağların ortak çalışması, performansların değerlendirilmesi, sağlıklı kentler arasında bir endekslemenin yapılması, DSÖ dökümanlarının daha anlaşılabilir olması için diğer dillere tercüme edilmesi, ağ içerisindeki değerlendirmelerin nasıl yapılabileceği gibi önerilerde bulunuldu. Dr. Zsuzsanna Jakab ve Dr. Pirooska Östlin'in konuşmasının ardından katılımcılarda konuyla ilgili değerlendirmelerde bulundu.

2. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Politika Ayrımı ve Sağlık - İyi Olma Hali Yönetimi

2. bölümde, Politika Ayrımı ve Sağlık - İyi Olma Hali Yönetimi Direktörü Dr. Pirooska Östlin ve gönüllü program yöneticileri konuyla ilgili sunum yaptı. Dr. Pirooska Östlin sunumunda sağlık ağı bölgeleri, küçük ülkelerin girişimleri, sağlığın sosyal belirleyicileri, ulusal ve alt ağların sağlık politikaları, sağlık yönetimi, cinsiyet eşitliği ve hakları, çevre ve sağlık, sürdürülebilir gelişim hedefleri, 2016 - 2022 yılları mülteciler üzerine Avrupa stratejileri, DSÖ Avrupa bölgesinin 2017 - 2021 yılları Kadın Sağlığı Stratejisi, sürdürülebilir gelişim için 2030 programı, tecrübe ve bilgilerin paylaşılması, eğitimde ve sosyoekonomik boyutta eşitsizliklerin azaltılması, yerel seviyede eşitliğin geliştirilmesi, kent seviyesinde iyi uygulamaların geliştirilmesi, çevresel koşulların şehirler bazında iyileştirilmesi, yeşil alanlar, gürültü kirliliği gibi konulara değindi.

3. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Bulaşıcı Olmayan Hastalıkların Ayrımı ve Yaşam Boyu Sağlığın Geliştirilmesi

3. bölümde, Bulaşıcı Olmayan Hastalıkların Ayrımı ve Yaşam Boyu Sağlığın Geliştirilmesi Direktörü Dr. Gauden Galea ve gönüllü program yöneticileri söz aldı. Dr. Gauden Galea bulaşıcı olmayan hastalıklar, bulaşıcı olmayan hastalıkların sağlık üzerine etkileri, bulaşıcı olmayan hastalıkların önlenmesi, yaşam boyu sağlığın geliştirilmesi açısından bulaşıcı olmayan hastalıkların yeri gibi konular üzerinde konuşma yaptı. Konuyla ilgili diğer gönüllü program yöneticileri de görüşlerini belirtti. Bu bölümde de yine konuyla ilgili DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Ofisi çalışanları katılımcılarla tanıştırdı.

4. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Bilgi, Kanıt, Araştırma ve İnovasyon Ayrımı

Bilgi, Kanıt, Araştırma ve İnovasyon Ayrımı Direktörü Dr. Claudia Stein ve gönüllü program yöneticilerinin sunum yaptığı bu bölümde Avrupa sağlık bilgi girişimi ve kilit noktaları, Avrupa sağlık 2020 politikası, sağlık 2020 hedeflerinin belirleyicileri, sürdürülebilir gelişim hedefleri, iyi olma hali hedefleri, sağlığın kültürel içeriği, sağlıklı şehirler açısından sağlığın kültürel içeriği, bölgesel profilin karşılaştırılması, e-sağlığın sağlıklı şehirlere etkileri, e-sağlık ve inovasyonlar, yaygınlaşan sağlık bilgileri, Avrupa halk sağlığı açısından kültür ve sağlık, Avrupa bölgesel e-sağlık raporu, Avrupa sağlık bilgi ağı, küçük ülkelerin sağlık bilgi ağı, sağlık bilgi stratejileri gibi konular üzerinde duruldu. Dr. Claudia Stein'in sunumunda belirttiği sürdürülebilir gelişim hedefleri şu şekilde:

- 1- Yoksulluğun Olmaması
- 2- Açlığın Sıfıra İndirilmesi
- 3- İyi Bir Sağlık ve İyi Olma Hali

- 4- Kaliteli Eğitim
- 5- Cinsiyet Eşitliği
- 6- Temiz Su ve Sanitasyon
- 7- Düşük Maliyetli ve Temiz Enerji
- 8- İyi Bir İş ve Ekonomik Büyüme
- 9- Endüstri, İnovasyon ve Altyapı
- 10- Eşitsizliklerin Azaltılması
- 11- Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
- 12- Sorumlu Tüketim ve Üretim
- 13- İklim Hareketleri
- 14- Su Altı Yaşamı
- 15- Karada Yaşam
- 16- Barış, Adalet ve Güçlü Kuruluşlar
- 17- Hedeflere Yönelik Ortaklık

Sürdürülebilir Gelişim Hedefleri

5. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Bulaşıcı Hastalıkların Ayrımı ve Sağlık Güvenliği

Bu bölümde, Bulaşıcı Hastalıkların Ayrımı ve Sağlık Güvenliği Direktörü Dr. Nedret Emiroğlu konuyla ilgili sunum yaptı ve gönüllü program yöneticileri söz aldı. Dr. Nedret Emiroğlu'nun sunumunda sıtma ve ihmal edilen tropik hastalıklarda dahil olmak üzere bölümler şu şekilde:

- Tüberküloz, HIV/AIDS ve Hepatit
- Aşı - Önlenebilir Hastalıklar ve Bağışıklık
- Antimikrobiyal Dirençin Kontrolü
- Grip ve Diğer Solunum Patojenleri
- Salgına ve Sağlık Aciliyetlerine Karşı Hazırlıklı Olma

Bunların yanı sıra Dr. Nedret Emiroğlu antimikrobiyal direnç üzerine global hareket planı, 2015 - 2020 Avrupa aşı planı, uluslararası sağlık düzenlemeleri, sürdürülebilir gelişim hedefleri, DSÖ Avrupa bölgesi için tüberküloz hareket planı gibi konulara da kısaca değindi.

6. Bölüm - DSÖ Bölge Ofisi Çalışanları ile Tanışma:

Sağlık Sistemleri Ayrımı ve Halk Sağlığı

Bu bölümde, Sağlık Sistemleri Ayrımı ve Halk Sağlığı Direktörü Dr. Hans Kluge ve gönüllü program yöneticileri söz aldı. Dr. Hans Kluge ulusal ve uluslararası sağlık sistemleri, sağlık sistemlerinin ayrımı, halk sağlığı, sağlık alanında ki öncelikler, sağlık sistemleri ayrımı ve halk sağlığının sağlıklı şehirler üzerindeki etkisi gibi konular üzerine konuşma yaptı.

Günün sonunda Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Direktörü Monika Kosinska toplantının ilk günü ile ilgili değerlendirmelerde bulundu. Katılımcılar konuyla ilgili görüşlerini dile getirdikten sonra Monika Kosinska tüm katılımcılara katılımlarından ve katkılarından dolayı teşekkür edip, toplantının ilk gününü sonlandırdı.

2. Gün Salı – 5 Nisan 2016

7. Bölüm - Göç ve Sağlık Üzerine Sağlıklı Şehirler İçin Eğitimler

Halk Sağlığı ve Göç Koordinatörü Dr. Santino Severoni halk sağlığı ve göç üzerine bir sunum yaptı. Sunumunda DSÖ'nün göç ve sağlık üzerine politikalarına odaklandı. Halk sağlığının yerel seviyedeki uygulamalarının arttırılmasına ve desteklenmesine yönelik konuşma yaptı. Dr. Santino Severoni sunumunda ayrıca Avrupa'da ki göç açısından halk sağlığı, bölgedeki göçe yönelik sorumluluğun paylaşılması, göç konusunda acil durumlar, bölgedeki mülteciler, Suriye göçü, kayıtlı ve kayıtsız göçmenler, göçmenler açısından sağlık hizmetleri, göçten kaynaklanan sağlık sorunları, göç politikası ve entegrasyon, sağlık sistemi kapasitesi ve ekonomik etkileri,

halk sağlığı sorunları ve göç, göçe yönelik teknik yardım gibi konulara değindi ve DSÖ Avrupa Bölgesinde yaşıyan göçmenlerinin sayısının 77 milyona ulaştığını, bu sayının aynı zamanda toplam nüfusun yüzde %8'ini oluşturduğunu vurguladı.

8. Bölüm - Zihin Sağlığı Üzerine Sağlıklı Kentler İçin Eğitimler

8. bölümde, Zihin Sağlığı ve Zihinsel Bozukluklar Program Müdürü Dr. Matthijs Muijen zihinsel açıdan iyi olma hali ve sağlıklı şehirler üzerine bir sunum yaptı. Dr. Matthijs Muijen sunumunda, sağlığın zihinsel yanı, zihin sağlığı, yaş unsuruna göre zihin sağlığının karşılaştırılması, zihinsel bozukluklar, ruh hastalığı, bipolar bozukluk, ağır depresyon, panik bozukluk, ekonomik krizlerin zihin sağlığı üzerine etkileri, DSÖ Global ve Avrupa zihin sağlık hareket planı (2013-2020), zihin sağlığı açısından sağlık hedefleri, sağlığın belirleyicileri, iyi olma halinin belirleyicileri, sağlığın genel belirleyicileri, sağlığın sosyoekonomik belirleyicileri gibi konulara değindi. Dr. Matthijs Muijen sunumuna göre sağlığın belirleyicileri ve iyi olma halinin belirleyicileri şu şekilde:

Sağlığın Belirleyicileri:

- Alkol
- Tütün Ürünleri
- Eksersiz
- Obesite

İyi Olma Halinin Belirleyicileri:

- Yaşamın İlk Yılları
- Okul Hayatı
- Azınlıklar (sosyal açıdan)
- Gelir Durumu
- İnsan İlişkileri
- İş Hayatı
- Sosyal Statü
- Çevre Faktörleri

9. Bölüm - Fiziksel Aktiviteyi Arttırma - Politikadan Uygulamaya

Bu bölümde Susanna Kugelberg, "Stratejiden Uygulamaya" adlı sunumuyla söz aldı. Susanna Kugelberg sunumunda, DSÖ'nün fiziksel aktivite üzerine global düzeyde önerileri, Avrupa bölgesinde obezite ve hareketsizlik, DSÖ'nün Avrupa için fiziksel aktivite stratejisi, şehirleri

fiziksel açıdan daha aktif hale getirmenin yolları, yaşam boyu fiziksel aktivite, yaş gruplarına göre fiziksel aktivite, hareketsiz yaşam tarzının zararları ve sağlık üzerine olumsuz etkileri, çocukluk çağı ve obezite, fiziksel aktivitenin belirleyicileri, fiziksel aktivitenin yetişkinler ve yaşlılar için günlük yaşamın bir parçası olarak geliştirilmesi, fiziksel aktivitede stratejiden uygulamaya geçilmesi gibi konular üzerinde durdu.

10. Bölüm - Avrupa Kadın Sağlığı Stratejisi Üzerine Görüşmeler

Isabel Yordi Aguirre, bu bölümde “Avrupa Kadın Sağlığı Stratejisi ve İyi Olma Hali” başlıklı sunumuyla söz aldı. Isabel Yordi Aguirre sunumunda, cinsiyet eşitliği, cinsiyet eşitliğinin sosyal belirleyicileri, cinsiyet ve haklar, 2014 global cinsiyet ayrımı indeksi, kadın sağlığı konusunda karşılaşılan zorluklar, yaşlı kadınların sosyal ve ekonomik problemleri, kadın ve aile gibi konulara dikkat çekti.

Grup Görüşmeleri

10. bölümün ardından katılımcılar gruplara bölünüp ağlar arasındaki iletişimin artırılmasına yönelik neler yapılabileceği üzerine grup görüşmeleri yaptı. Grup görüşmesinde web konferansı, proje ve çalışmaların paylaşılması için ortak platform oluşturulması, iletişim portalı, sosyal medyanın aktif bir şekilde kullanılması gibi konular üzerinde önerilerde bulunuldu. Grup görüşmesinden sonra Bölgesel Direktör Dr. Zsuzsanna Jakab katılımcıların önerileri hakkında değerlendirmeler yapıp konuyla ilgili görüşlerini paylaştıktan sonra toplantının ikinci günü sona erdi.

3. Gün Çarşamba – 6 Nisan 2016 (Ulusal Ağ Koordinatörleri)

DSÖ ulusal ağ koordinatörleri için düzenlenen toplantının 3. gününde Yunanistan ulusal ağ koordinatörü Dasy Papathanasopoulou ve İtalya ulusal ağ koordinatörü Daniele Biagioni'nin oturma başkanlığında, katılımcılarla beraber DSÖ toplantısından edilen anahtar mesajlar ve görüşler üzerine konuşuldu. Yapılan görüşmelerde genel olarak DSÖ'nün yerel yönetici ve politikacılarla direk bağlantı kurarak paylaşımları ve bağlantıları güçlendirmesi, DSÖ içerisindeki ağlar arasında bağlantıların güçlendirilmesi, bölgeler bazında sorunların neler olduğunun belirlenmesi, yapılan örnek faaliyetlerin koordinatörler ve ulusal ağlar arasında paylaşılması, yeni Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Direktörü Monika Kosinska ve diğer DSÖ çalışanları ile tanışmanın getirdiği avantajlar gibi konular üzerinde duruldu.

Ardından, Fransa ulusal ağ koordinatörü Zoe Heritage, ulusal ağ yıllık raporu, haber bülteni ve iletişimi üzerine kısa bir sunum yaptı. Sunumunda Fransa ulusal ağının yıllık raporunu, güncel konularla ilgili haber bültenini katılımcılarla paylaştı. Zoe Heritage'in sunumundan sonra İsveç ulusal ağ koordinatörü Kerstin Mansson potansiyel fon fırsatları ile ilgili bir konuşma yaptı. Kerstin Mansson konuşmasında yapılacak çalışmalara yönelik potansiyel fonların nasıl elde edilebileceği, potansiyel fonların araştırılması üzerine tavsiyelerde bulunup, konuyla ilgili katılımcılardan görüş aldı.

Daha sonra, “Ulusal Ağlardan Güncellemeler” başlığı adı altında, İsrail ulusal ağ koordinatörü Milka Donchin ve DSÖ sekreteryasından Joan Devlin’in oturum başkanlığında Finlandiya, Çek Cumhuriyeti, İtalya, Fransa, Rusya, Yunanistan, İngiltere, Türkiye, Macaristan, İsrail, İsveç ve Litvanya ulusal ağ koordinatörleri güncel ve geleceğe yönelik faaliyetlerini anlattı. Türkiye’den, Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar, Sağlıklı Kentler Birliği’nin güncel ve gelecek faaliyetlerini anlatan bir sunum yaptı.

İsrail ulusal ağ koordinatörü Milka Donchin’in “Raporlama ve Değerlendirme” başlıklı sunumu ve İtalya ulusal ağ koordinatörü Daniele Biagioni’nin toplantıya yönelik diğer konular adı altında yaptığı konuşmadan sonra, Yunanistan ulusal ağ koordinatörü Dasy Papathanasopoulou’nun toplantının kapanışını ve gelecek adımları özetlemesinin ardından Dünya Sağlık Örgütü Ulusal Ağ Koordinatörleri toplantısı sona erdi.